

Kort geding advocaat bij politieverhoor

Taakopvatting advocaat botst met politiewerk

Het kort geding dat het advocatenkantoor van Gerard Spong aanspant tegen de Staat dient op 20 juni in Den Haag. De betrokken advocaten keren zich tegen de beperkte rol die advocaten wordt opgelegd bij het experiment *Raadsman bij Politieverhoor*.

.....
Vera Spaans
.....

Vanaf 1 juli mogen strafrechtadvocaten, bij wijze van experiment, aanwezig zijn bij het eerste verhoor van hun cliënt, in Amsterdam en Rotterdam. Daarnaast krijgen zij, mits zij zich binnen een halfuur op het bureau melden, voorafgaand aan het verhoor een halfuur de tijd om met hun cliënt te spreken. Tijdens dat verhoor mag de advocaat echter geen enkel contact – dus ook geen

oogcontact – hebben met de verdachte: de advocaat, die achter de verdachte zal zitten, heeft op dat moment als enige taak het controleren van de rechtmatigheid van het politieverhoor, en mag zijn cliënt niet terzijde staan.

Willem Jebbink, die namens het kantoor van Spong het woord voert, noemt dit experiment strijdig met de principiële taakopvatting en beroepseer van een advocaat. 'Je kunt als arts ook niet naast een patiënt zitten en niets doen, ook al loopt je patiënt blauw aan,' zegt hij. 'Een arts heeft namelijk een eed afgelegd. Advocaten hebben ook een eed afgelegd. Ik wil mijn cliënt altijd zo goed mogelijk terzijde staan.'

'Een passieve houding bij een verhoor is een cliënt lastig uit te leggen, aldus Jebbink. 'En ik ben ook heel benieuwd wat er zou gebeuren als een ontevreden cliënt, met het tuchtrecht in zijn hand, naar het Hof van Discipline zou gaan om te klagen dat ik hem niet voldoende

.....
'Je kunt als arts ook niet naast een patiënt zitten en niets doen, ook al loopt je patiënt blauw aan'
.....

heb bijgestaan. Wat doet de hoogste tuchtrechter met die regeltjes van het ministerie van Justitie?' De Staat, en nu dus in het bijzonder minister Hirsch Ballin (CDA) mag niet rommelen in de taakopvatting van de advocatuur, vindt Jebbink. 'Wij moeten autonoom en onafhankelijk ons werk kunnen doen.'

Wim van der Wegen, woordvoerder van het ministerie van Justitie, begrijpt niet waar Jebbink zich druk om maakt. 'Vroeger waren advocaten nooit aanwezig bij een politieverhoor. Nu ze dat wel mogen, is het opeens strijdig met hun beroepseer.' Voor hem is het duidelijk: advocaten moeten controleren of het politieverhoor ordentelijk verloopt, maar mogen

niet, zoals hij het omschrijft, hun cliënt beïnvloeden. 'Anders krijg je Amerikaanse toestanden. Rechercheurs hebben ook zo hun technieken. Het mag niet zo zijn dat de politie een verdachte bijna een bekentenis heeft afgedwongen, en dat de advocaat dan een kreet slaakt en de verdachte vervolgens niets meer zegt. De politie moet ook haar werk kunnen doen.'

Voet tussen deur

Precies daar is de politie doodsbenauwd voor, zegt Geertjan van Oosten, advocaat in Amsterdam. Het gaat bij dit soort zaken vaak om piketadvocaten die in alle haast aan een cliënt worden toegevoegd. 'De kans is groot dat die advocaten tegen de cliënt zeggen: "Ik ken je zaak niet, ik weet niet wat justitie tegen je heeft, dus zeg voorlopig maar niks." Als alle verdachten zich opeens beroepen op hun zwijgrecht, moet de politie op een andere manier haar zaak rondkrijgen.'

Column

Matthijs Kaaks

‘De ergste advocaat is een serviele urenschrijver’, poneerde onze deken in zijn interview in *NRC Handelsblad* onlangs. Volgens hem is de ideale advocaat dwars, eigengereid en kritisch tegenover zijn cliënt. De deken zei vooral trots te zijn op vreemdelingenadvocaten, die voor 9 cent per km heel Nederland doorkruisen.

Willem wist niet wat hij met deze uitlatingen zou losmaken. Reacties van tientallen advocaten stroomden de week erna binnen op het speciale forum dat op advocatenorde.nl was opengesteld.

Het begon met een ingetogen debat, met de bonhomie de balie eigen, over de vraag of brieven nog wel mochten worden afgesloten met ‘uw dienstwillige dienaar’, wat tenslotte altijd al een serviele indruk maakte. Om maar te zwijgen van ‘steeds gaarne’. Een medewerker van de afdeling Voorlichting en communicatie van de Orde: ‘Zolang willig niet overgaat in gewillig kan “uw dienstwillige” sec, dus zonder dienaar – veilig gebezigd blijven worden’. En daarmee kon iedereen goed leven. ‘Steeds gaarne’ en het obsolete ‘totus tuus’ daarentegen raadde hij sterk af.

Een vooraanstaande confrère en oud-deken oordeelde instemmend dat het beter was een brief af te sluiten met ‘overwegend gaarne’. De Algemene Raad zal zich hier volgende maand over buigen.

Er waren ook handige lieden die de kassa alweer hoorden rinkelen. Cursusboer Ruud Becker van de Juridische Academie in Zeist schudde onmiddellijk twee nieuwe cursussen uit zijn mouw. Dwars en Kritisch in Vijf Stappen. En: Eigenzinnig Urenschrijven voor Beginners. (€ 595 excl. btw, incl. koffie).

Maar toen was daar een zekere Joe Diligence die het volgende schreef: ‘(..) Ik zit op een kantoor van 197 serviele urenschrijvers. So what? Wij noemen dat ook wel fee earners. U roept, wij draaien. Als je € 475 per uur ex vat in rekening brengt, ga je niet zitten niften. Wie schrijft die blijft. Trouwens, cliënten zien we hier bijna niet. En dat is maar goed ook. Of moeten wij soms ook voor een knorrige 9 eurocent per km naar een asielzoekerscentrum rijden? This is the 21st century, Willem. Wake up.’

Eerst volgde massale bijval die bij nader inzien geheel afkomstig bleek van Joe’s kantoorgenoten. Verontwaardigde reacties bleven niet lang uit. Het ontaardde in een lange scheldkanonnade, waarbij incriminerende termen vielen als: Stelletje vastgoedadvocaten! Witwassers! Schandknappen van de balie!

Toen de gemoederen al te verhit raakten werd het forum gesloten. Erg jammer, want dit was nu juist de openheid en interactie die de advocatuur zo hard nodig heeft.

Van Oosten zat in de commissie die het experiment heeft vormgegeven. Het was een wens van de politiek, na een motie van Boris Dittrich (D66), om meer controle uit te oefenen op de politieverhoren, naar aanleiding van de valse bekentenis in de Schiedammer Parkmoordzaak. ‘Het is een heel gevecht geweest,’ zegt Van Oosten. ‘De politie zelf wil absoluut geen advocaten bij het verhoor, zij wil ongestoord haar werk kunnen doen. Wij hebben nu in elk geval een voet tussen de deur. De reden dat

we met deze vorm akkoord zijn gegaan, is dat we onze cliënt voorafgaand aan het verhoor te spreken kunnen krijgen. Maar tijdens het experiment willen we aantonen dat de advocatuur een grotere rol moet krijgen bij de verhoren. Het blijft wat ons betreft niet bij dit experiment, dit is pas een begin.’

Hij begrijpt het initiatief van Spong Advocaten wel. ‘Jebbink en de zijnen hebben absoluut een punt. Ik wens ze heel veel succes, en ben benieuwd wat ze eruit weten te slepen.’

Proefprocessen witwascontrole begonnen

Op 10 juni buigt de Amsterdamse Raad van Discipline zich over het dekenbezwaar dat Germ Kemper ‘in alle openheid’ heeft ingediend tegen het kantoor Jaeger Advocaten-belastingkundigen. Het kantoor wil aan de advocaten-auditors die de naleving van de WID/Wet MOT toetsen geen gegevens afstaan, zolang zij geen geheimhouding garanderen. Volgens AR-lid Herbert Cotterell is het inderdaad de vraag of een auditor dit kan garanderen als een rechter hem als getuige oproept. Dan heeft hij immers geen cliënt, en het verschoningsrecht geldt alleen voor de relatie advocaat-client. ‘Het is op goede gronden verdedigbaar dat een auditor zich ook bij de rechter op het verschoningsrecht kan en moet beroepen, maar volstrekte zekerheid is er niet.’ Ludwijn Jaeger: ‘We hebben de auditor alles laten zien, maar niet de stukken van cliënten. Er lijkt bij Cotterell trouwens sprake te zijn van voortschrijdend inzicht, want eerder schreef hij in het *Advocatenblad* dat auditor en deken vanzelfsprekend geheimhouding kunnen garanderen.

Kemper: ‘Ik ben niet uit op een maatregel, het kantoor handelt op basis van een te respecteren gedachte. We hebben dit dossier gekozen uit een aantal dossiers van kantoren die eveneens principieel weigeren, omdat we het inzicht van de tuchtrechter willen over de afdwingbaarheid van de verplichting om de auditor inzage te geven.’

Eerder werd bekend dat het BFT een tuchtprocedure heeft aangespannen tegen Hertoghs advocaten-belastingkundigen. In april zou de ingediende tuchtklacht worden behandeld door de Raad van Discipline in Den Bosch. De zaak is toen aangehouden omdat de omvang van het dossier verdere schriftelijke voorbereiding noodzakelijk maakte. Over een of twee maanden probeert men het weer.

Cotterell: ‘Het BFT wil als het daartoe aanleiding ziet dossiers van advocaten kunnen inzien. Dat kantoor wil geen cliëntgegevens geven; namens de Algemene Raad hebben we het kantoor in een brief gesteund.’

(LH)